

De Chinese inspiratie van Delfts blauw

Wim Wei Chun Ma

Het is een goede gewoonte van Hua Yi Xie Shang Hui om de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering te laten voorafgaan door een interessante lezing. Dit jaar had het bestuur iemand van het Museum Prinsenhof te Delft weten te strikken. De conservator, mw. drs. Suzanne Klüver sprak op 30 mei 2015 in Shanghai Garden over Delfts blauw en de relatie met China.

In 1602 bracht de VOC voor het eerst Chinees porselein naar Holland door op open zee een Portugees schip te kapen. De Portugezen hadden al jaren het alleenrecht op de handel met China. Chinees porselein was toen in Holland vrijwel onbekend. Hier had men plateel, gemaakt van grof poreus aardewerk met een ondoorzichtig wit tinglazuur. Het dunne witte, maar toch sterke Chinese porselein en de exotische blauwe decoraties onder het transparante glazuur waren een sensatie. Rijke burgers telden er hoge bedragen voor neer. De Chinezen zelf haalden hun neus op voor dit soort export porselein.

De Hollandse plateelbakkers deden hun uiterste best om het Chinese porselein en de decoraties zo goed mogelijk na te maken. Ze bleven niet in staat om zelf porselein te maken. Het geheim van porselein, een Chinese uitvinding van meer dan duizend jaar oud, was en bleef een lange tijd een mysterie. Het geheim werd in Europa pas in de 18^e eeuw, dus ruim honderd jaar later, via bedrijfspionage ontrafeld.

Voor de 17^e-eeuwse Delftenaren zat er niets anders op dan het Chinese porselein na te maken in aardewerk, het zogenaamde Delfts blauw. Toch werd dat een groot succes.

Delfts blauw bood voor de gewone burger een goedkoop alternatief voor het dure Chinese porselein. Delft beleefde een grote bloei in die periode. Van 1650 tot 1750 waren wel een honderdtal aardewerkfabrieken actief. Maar ook de markt voor het veel duurdere Chinese porselein groeide enorm, doordat het koloniale Holland toen erg voor de wind ging. De rijke Hollandse kooplieden deden in China grote bestellingen en lieten aan de Chinese porseleinbakkers voorbeelden zien van westerse kannen, vazen, etc. die ze moesten namaken. En westerse boekprenten voor de decoratie. Rond 1635 was de tulp een rage en werd de tulp een populair decoratiemotief. Zo hebben tot ver in de 20^e eeuw gebruiks- en siervoorwerpen zowel van Chinees porselein als van Delfts blauw samen het beeld van het Hollandse interieur bepaald.